

በአሁኑ ዘመን ያለው የደህንነት ቃል ኪዳን ግንዛቤ

ምስጋና ሁሉ በተከበረው መጽሐፍ

{وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا}

ለአለው ለአለማቱ ጌታ ይገባው። ትርጉሙም (በኪዳናችሁም ሙሉ ኪዳን የሚጠየቁበት ነውና።) ማለት ነው።

ብቸኛ ከሆነው ለሱም አጀጋሪ ከለለው አላህ በስተቀር በእውነት የሚገዙት አምላክ እንደሌለ እመስክራለሁ። እንዲሁም በተከበረው ሐዲሳቸው(ከአላህ ባሮች ከአላህ ዘንድ ምርጫ እነዚያ ቃላቸውን የሚያከብሩና የሚያሳምሩት ናቸው።) ያሉት ነብያችን ሰይዲና ሙሐመድም የሱ ባሪያና መልእክተኛ በመሆናቸውም እመስክራለሁ። ጌታዬ ሆይ! በርሳቸው፣ በቤተሰቦቻቸው፣ በባልደረቦቻቸውና አስከ እለተ ቂያማ ድረስ በመልካም ምግባር በተከተሏቸው ምእምናን እዝነትህን፣ ሰላምህንና በረከትህን አውርድ።

ከዚህም በመቀጠል፡

የእስልምና እምነት የጸጥታና የደህንነት፣ የአማንና የሰላም የበጎ ሥራና የመልካም ምግባር ሃይማኖት ነው። ቃል ኪዳንን ማክበር ታላቅ የሥነ ምግባርና ሰብአዊ እሴት መሆኑ ጥርጥር የለበትም። በቃል ኪዳን ማክበር ከህዝቦች መካከል አመኔታ ይስፋፋል፣ ጸጥታና ደህንነትም ይረጋገጣል፣ እንደሁም ከአንድ ማህበረሰብ ልጆች መካከል ያለው ትብብር፣ ፍቅር፣ እድገትና ብልጽግና ይጠናከራል። ለዚህም ነው ቃል ኪዳንን ማክበር ከእምነት አላባዎች አንደኛውና የታማኝነትና የመልካም ምግባር ምልክት ነው የተባለው። ቃልን ማክበር ፈጣሪ ለአንድ ሰው የሚቸረው ታላቅ ስርአት፣ ነብያዊ የተከበረ ስነ ምግባርና ቅን እስላማዊ ሥነ ስርአት ነው።

የእስልምና እምነት ተካታዮቹ ማንኛውንም ቃል ኪዳን፣ ውልና ስምምነት እንዲያከብሩ ያዛል። ይህንም እውነት አላህ (ሱ.ወ.) እንደህ ሲል አረጋግጦታል።

{وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا}

ትርጉሙም (በኪዳናችሁንም ሙሉ ኪዳን የሚጠየቁበት ነውና።) ማለት ነው። እንደሁም እንደህ ይላል፡

{وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ اللَّهُ إِدَاعَاهُدْكُمْ وَلَا تَنْفُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَعْمَلُونَ}

ትርጉሙም (ቃል ኪዳንም በገባችሁ ጊዜ በአላህ ቃል ኪዳን ሙሉ። መሃሎቻችሁንም ከአጠናከራችኋቸው በኋላ አላህን በናንተ ላይ በእርግጥ ምስክር ያደረጋችሁ ስትሆኑ አታፍርሱ። አላህ የምትሰሩትን ሁሉ ያውቀልና።) ማለት ነው።

ይህን ማለትም ከእናንተና ከአላህ (አ.ወ.) መካከልም ይሁን ከናንተና ከሰዎች መካከል በራሳችሁ ላይ ግድ ያደረጋችሁትን ቃል ከማክበር ወደኋላ አትበሉ፤ ለመሃላዎቻችሁም የአላህን ስም በመጥራት እሱን መስክር በማድረግ ካረጋገጣችኋቸው በኋላ አታፍርሱ፤ እንደ ሰው በማንኛውም መልኩ ውል ከፈረመ ውሉን ማክበር አለበት፤ ቃሉም የገባ ሰው በቃሉ የመገኘት ግዴታ አለበት ማለት ነው።

ግኝነቱ የተረጋገጠ የሆነው አላህ (አ.ወ.) ቃል ኪዳናቸውንና ውላቸውን የሚያከብሩ ቃል ኪዳን አክባሪዎች የሱ ወዳጆች እንድሁም ከፍጥራታቱ መካከል ፈሪህ አላህና እውነተኛቹ መሆናቸውን እንድህ በማለት ገልጧል፡

لِي مَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ ۖ وَإِذْقَىٰ فَلِإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ

ትርጉሙም (አይደለም (ማወቅ አለባቸው እንደ) በቃል ኪዳኑ የሞላና የተጠነቀቀ ሰው አላህ ጥንቅቆችን ይወዳል።) ማለት ነው። እንድሁም እንድህ ይላል፡

{وَالْمُؤْمِنُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذْ عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ}

ትርጉሙም (ቃል ኪዳን በገቡ ጊዜ በኪዳናቸው የሞሉ (ሰዎች ሥራ) ነው። በችግር፣ በበሽታና በጦር ጊዜም ታጋሾችን (እናወድሳለን) እነዚህ እነዚያ እውነትን ያዙ ናቸው። እነዚያም ተጠንቃቂዎቹ አነርሱ ናቸው።) ማለት ነው።

አላህ (ጆ.ሸ.) ለእነሱ ታላቅ ምንዳ የተዘጋጀላቸውና የተከበሩ ሆነው ገነትን የሚወርሱ መሆኑን እንድህ በማለት ገልጧል፡

{مَنْ أَوْفَىٰ بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَمَسِيئَاتِهِ أَجْرًا عَظِيمًا}

ትርጉሙም (በርሱ ላይ አላህን ቃል ኪዳን የተጋባበትን የሞላ ሰው ታላቅ ምንዳ በእርግጥ ይሰጠዋል።) ማለት ነው።

በሌላ አንቀጽም እንድህ ብሏል፡

{وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ * وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَاتِهِمْ قَائِمُونَ * وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ *} وَلِئِكَ فِي جَذَاتٍ مُّكْرَمُونَ

ትርጉሙም (እነዚያ እነሱ አደራዎቻቸውንና ቃል ኪዳናቸውን ጠባቂዎች የሆኑት። እነዚያም እነሱ በምስክርነታቸው ትክክለኞች የሆኑት። እነዚያም እነሱ በሰላቶቻቸው ላይ የሚጠባበቁት። እነዚህ (ከዚህ በላይ የተወሰኑት ሁሉ) በገነቶች ውስጥ የሚከበሩ ናቸው።) ማለት ነው።

ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) የቃል ኪዳን ማክበር እሴት እጅክ ከፍተኛ መሆኑን በገለጹበት ወቅት ውልን ከማፍረስና ቃል ኪዳንን ካለማክበር በጥብቅ አስጠንቅቀዋል። ቃልን በመብላትና ውልን በማፍረስ በማህበረሰቡ መካከል ብልሹነት የሚሰፋፋ፣ ከሰዎች መካከል አመኔታ እንደሚጠፋና አደራዎች ከንቱ እንደሚቀሩም እንደህ በማለት ገልጸዋል። (የምናፍቅ መለያዎች ሦስት ነገሮች ናቸው፡ ሲያወራ ይዋሻል። ቃል በሚገባም ጊዜ ቃሉን አያከብርም። አደራም ሲሰጠው ይክዳል።) እንደሁም እንደህ ይላሉ፡ (ሙስሊሞች ባስቀመጡት መስፈርት ይወሰናሉ። መስፈርቱ እርምጃ የተፈቀደ፣ ወይም የተፈቀደን ነገር እርምጃ ያደረገ እስካልሁነ ድረስ።)

ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) የከዳተኛ ሰው ቅጣት ከፍተኛ መሆኑን እንደህ በማለት አስጠንቅቀዋል። (አላህ (ሱ.ወ.) በቂያማ እለት የመጀመሪያዎቹንም የመጨረሻዎቹንም በሚሰበሰብ ጊዜ ለያንድንዱ ከዳተኛ ሰንደቅ ይተከልለትና ይህ የእገሌ ልጅ የእገሌ ክዳት ነው በመባል ይለፈፋል። ኢብን ከሲር የተሰኙት ሊቅ ይህ የሆነበት ጥበብ ክዳት በዚህች አለም አብዛኛውን ጊዜ ሰዎች ሳያዩ በደብቅ የሚፈጸም በመሆኑ በቂያማ እለት ሁሉም የሚያየው ሰንደቅ ይሆናል፤ በዚህ መልኩም ሰዎች ይደበቁት የነበረው ክዳትና ሴራ ይፋ ወጥቶ አላህ (አ.ወ.) ከዳተኞችን በፍጥረታት ፊት በአደባባይ ያዋርዳቸዋል ማለለት ነው ይላሉ።

ሃማኖታዊ ህግጋት እንደናከብራቸው ካዘዙንና እንዳናፈርሳቸውም ካስጠነቀቁን ቃል ኪዳኖች መከካል አንዱ የድህነትን ቃል ኪዳን ነው። የድህነትን ቃል ኪዳን ማለት ባለነበት ዘመን ግንዛቤ አንድ አገር ለአንድ የሌላ አገር ዜጋ የሚሰጠው የመግቢያ ፈቃድ ወይም ቪዛ የሚባለው ነው። ይህ ለቶሪስት፣ ለጉብኝት ወይም ለመኖር የሚሰጠው የመግቢያ ፈቃድ ደጥሎማቶችንና መሰሎቻቸውን አስመልክቶ በተቀመጡት አለም አቀፍ ደንቦች፣ ውሎችና ስምምነቶች መሰረት የሚሰጥ ፈቃድ ነው።

አንዳንድ ጊዜ የዚህ ፈቃድ መሰረት አስተናጋጅ አገር በሀገር ውስጥ የሚሰራበትን ህግና ደንብ መሰረት ያደረገ ሆኖ ከሁለት አገሮች መካከል ያለ የሁለትኛ ስምምነት ሊሆን ይችላል። ይህ ግለሰብ ወደአንድ አገር መግቢያ ወይም በዚያ አገር ለመኖር ፈቃድ ከተሰጠበት ጊዜ ጀምሮ በዚያ አገር ድንበር ክልል ውስጥ የነዋሪዎች መብትና ክብር ይኖረዋል። ይህን ቃል ኪዳን የሰጠው አገርም ለዜጎች የሚሰጠውን መብትና ግዴታ መስጠት ይኖርበታል። ይህን ቃል ኪዳን ማፍረስ፣ ከፊል መብቱን ለማገድ ምክኒያት መፍጠርም ሆነ መላ መብቱን ማገድ በሃይማኖቱ ደንብም ሆነ በህጉ መሰረት አይፈቀድም።

ያ እንግዳ የሀገሩን ጸጥታ የሚያደፈርስ ወይም ህዛባዊ ስርአቱን የሚግረር መሰሎ የሚታይ ነገር ሲፈጽም አንድ ተራ የሀገሪቱ ዜጋ ቢመለከት ጉዳዩን አጥንቶ ህጉ በሚፈቅደው መሰረት እንድፋረደው ለሚመለከተው የመንግስት ክፍል ከማሳወቅ ሌላ ምንም ማድረግ አይችልም። ማንኛውም የሀገሪቱ ዜጋ ያ እንግዳ ስለፈጸመው ነገር የራሱ የሆነን ውሳኔ የማሳለፍና ለአደጋ የማጋለጥ መብት የለውም። አለዚያ ነገሮች ሁሉ ወደስርአት አልባነት ይላወጣሉ።

የዚህ ዓይነቱን ቃል ኪዳን ማክበር ከሃይማኖት፣ ከህግ፣ ከሀገራዊና ከሰብአዊ መብት አንጻር የግዴታዎች ግዴታ መሆኑ አያጠራጥርም። ቅኑ ሃይማኖታቸውን የድህነትን ቃል ኪዳን ምንነት በጣም ከፍ ባደረገበት ወቅት በዚህ ጉዳይ የሙስሊሞች ኪዳን አንድ መሆኑንም ያረጋግጣል። ይህን ማለትም አንድ ሙስሊም በራሱ ላይ የሚቆርጠው ቃል ኪዳን መላ ሙስሊሞች የማክበር ግዴታ አለባቸው ማለት ነው። ነገሩ እንደህ ከሆነ ይህ የሃይማኖት ህግና ደንብ በአንድ ላይ ተባብረው አጠቃላይ ውል ያደረጉት ቃል ኪዳን (ቪዛ) በይበልጥ ሊከበር ይገባል። በመሆኑም

ይህን ቃል ኪዳን ማክበር፣ አለማፍረስ፣ አለማጠፍ እንዲያውም እሱን ለአደጋ ማጋለጥ የማይፈቀድ መሆኑ ጥርጥር የለበትም።

የእስልምና እምነት ቃል ኪዳንና ውሎች የማክበር ሃማኖት ሲሆን ማታለልን፣ ማምታታትንና ክዳትን አያውቅም። ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) ወደእስልምና ጥሪ ማድረግ ከጀመሩ ጀምሮ እንደሁም (ከርሳቸው አላህ ይውደድና) ከባልደረቦቻቸውም አንድንም ሰው ደህንነቱን የተጋፉ፣ ወይም የሰጡትን የደህንነት ቃል ኪዳን ያፈረሱ መሆኑን የሚያረጋግጥ ምንም ዓይነት መረጃ የለም።

አላህ (ሱ.ወ.) እንድህ ይላል፡

{مَّا يُخَافُ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةً فَانْبَرُوا إِلَيْهِمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِنِينَ}

ትርጉሙም (ከሕዝቦችም ክዳትን ብትፈራ (የኪዳንን መፍረስ በማወቅ) በመተካከል ላይ ሆናችሁ ኪዳናቸውን ወደነሱ ጣልላቸው አላህ ከዳተኞችን አይድምና።) ማለት ነው። ስይድና ሙዓዊያ ቢን አቡ ሱፊያን ከሩማኖች ጋር ቃል ኪዳን በተጋቡበት ወቅት ሙዓዊያ ወደሮማናዊያን ድንበር ጦር ልከው የቃል ኪዳኑ ወቅት እንዳለቀ በድንገት ጥቃት ሊጥሉባቸው አሰቡ። ጉዞ እንደጀመሩም ከኋላቸው አንድ የነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) ባልደረባ አላህ አክበር አላህ አክበር ቃልን ማክበር እንጅ ክዳትን ምን አመጣው እያሉ ደረሱባቸው። ዞር ብለው ሲመለከቱ ዐምር ኢብን አብሳ የተባሉት ባልደረባ ናቸው። ሙዓዊያም ወደርሳቸው እንዲመጡ ላኩባቸው። ሲመጡም ጊዜ ምን ማለትህ ነው ሲሉ ጠየቁቸው። አሳቸውም እንድህ አሉ የአላህ መልክተኛ እንድህ ሲሉ ሰምቻለሁ። (ከሱና ከሰዎች መካከል ቃል ኪዳን ያለበት ሰው ጊዜው አስከሚያልቅ ድረስ ቁጥሩን አያጥበቅ ወይም አይፍታ ወይም የተተካከለ ሲሆን ወደነሱ ቃል ኪዳናቸውን ይጣልላቸው።)፣ በዚያን ጊዜ ሙዓዊያም ከእቅዳቸው ተመለሱ።

ይልቁንም የእስልምና ታላቅነት በጣም ጎልቶና ብሩህ ገጽታውም በይፋ የሚታየው አላህ (ሱ.ወ.) ነብዩ አጋሪ ብሎም ተዋጊ እንኳን ቢሆንም መጠለያ የፈለገን ሁሉ እንዲያስጠጉና ደህንነቱን እንዲያስከብሩ እንድህ ሲል ባዘዘበት ወቅት ነው።

{إِنَّ أَحَدًا مِنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجْرُهُ حَتَّىٰ يَسْمَعَ كَلَامَ اللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغُهُ مَا مَنَعَكَ ذَلِكَ لِيَأْتِيَهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ}

ትርጉሙም (ከአጋሪዎችም አንዱ ጥገኝነት ቢጠይቅህ የአላህን ቃል ይሰማ ዘነድ አስጠጋው ከዚያም ወደመጠበቂያው ስፍራ አድርሰው። ይህ እነሱ የማያውቁ ህዝቦች በመሆናቸው ነው።) ማለት ነው

ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) እነዚህን ለመላው የሰው ልጅ ጸትና ደህንነት የሚያረጋግጡትን ክቡር እሴቶች እንድህ በማለት በሰው ልጅ መንፈስ እንድስርጥ አደርገዋል። (ታማኝነት የሌለው ሰው እምነት የለውም። ቃል ኪዳኑን የማያከብር ሰው ሃይማኖት የለውም። እንድሁም እንድህ ይላሉ። (ቃል የተጋባውን ሰው የገደለ የገነትን ጠረን አያገኝም። ጠረኗ ከአርባ ዓመት ጉዞ ርቀት የሚሸት ሆኖ እያለ።) በሌላም ሐዲስ አንድህ ይላሉ። (ሙስሊም ብሎ ማለት ሰዎች ከምላሱና ከአጁ ተንኮል ነፃ የሆኑ ሰው ነው። ምእምን ብሎ ማለት ደግሞ ሰዎች በደማቸውና በንብረቶቻቸው እምነት የጣሉበት ሰው ነው።)

እነሆ ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) ከጠላቶቻቸው ጋር እንኳን ቢሆን ቃልን በማክበር ድንቅ አርአያነት ያለውን ተግባር በተጨማሪ አሳይተዋል። (ከርሳቸው አላህ ይውደድና) ሐዘይፋ ቢን አል የማን

ስለበድር ጦርነት እንድህ ይላሉ፡፡ በበድር ጦርነት ከመሳተፍ ያገደኝ ነገር አልነበረም፡፡ ነገር ግን እኔና አባቴ ከመካ በወጣንበት ወቅት የቀረይሽ ከሃዲዎች ያዙንና አላማችሁ ሙሐመድ ነው አይደል አሉን እኛም ወደሙሐመድ አይደለም አላማችን መዲና መሄድ ነው አልን፡፡ ወደመዲና እንድንሄድና ከሙሐመድ ጎን ተሰልፈን ላንዋጋ በአላህ ቃል ኪዳን አስገቡን፡፡ ወደነብያችን በመጣን ጊዜ ይህን ወሬ ነገርናቸው፡፡ እሳቸውም (ሄዱ (ወደመዲና) ቃል ኪዳናቸውን እናከብርላቸው እነሱንም ለማሸነፍ ከአላህ እርዳታን እንለምናለን አሉ፡፡)

ከዚህ አንጻር እኛ ሁላችንም የሀራችን መንግስት ለማንኛውም ወደሀገራችን ለሚገባ ሰው የሚሰጣቸውን ቃል ኪዳናችንና ውሎች የመጠበቅና የማግበር ግዴታ ያለብን መሆኑን እናረጋግጣለን፡፡ ምንጊዜም ሕይወቱን፣ ክብሩን፣ ገንዘቡንና የግል ጉዳዮችን ለማስከበር መተባበርና እግዛ ማድረግም ይጠበቅብናል፡፡ እንድሁም መልካም አቀባበል የማድረግና የማክበር ግዴታም አለብን፡፡ ይህም ስለሃይማኖታችን ታላቅነት፣ ስለስልጣኒያችን ጥልቅነትና ስለሰብአዊ መብት አክብሮታችን እኛ በምንመኘው መልኩ ሊወስደው የሚችለውን ህሊናዊ ግንዛቤ ለማጠናከር ሲሆን ይህም ከፍተኛ እድገት ያሰመዘገበና የሰለጠነ ህዝብ ሁሉ ስነ መግባር ነው፡፡

የህን ቃሌን ተናገርሁ ለኔና ለናንተም ከአላህ ዘንድ ምህረትን እለምናለሁ፡፡

* * *

ምስጋና ለአለማቱ ጌታ ለአላህ ይገባው፡፡ የአላህ እዝነትና ሰላምም በነብያትን በአላህ መላክተኞች መደምደሜያ በስዲና ሙሐመድ በቤተሰቦቻቸውና በመላ ባልደረቦቻቸው ይውረድ፡፡

ሙስሊም ወንድሞች ሆይ!

እስልምና ማለት የፍትሕ፣ የመቻቻልና በሰላም አብሮ የመኖር ሃይማኖት ነው፡፡ አንድ ሙስሊም በሀገሩም ሆነ ከሀገሩ ውጭ በየትኛውም በሄደበት ቦታ በጸጥታና ደህንነት እንድሁም በሰላምና በአማን ይኖራል፡፡ አንድ ሙስሊም ከአገሩ ወደሌላ የሙስሊምም ሆኖ የሌላ እምነት ተከታይ አገር ሲዛወር ከሚዛወርበት አገር በሚያገኘው የመግቢያ ቪዛ ለሕይወቱ ደህንነት አንደቃል ኪዳን የሚቆጠር ሲሆን እሱም የዚያ አገር ነዋሪዎች በሕይወታቸውና በንብረታቸው እንዳይሰጉ የደህንነት ቃል ኪዳን የገባ ይሆናል፡፡ ይህ ቃል ኪዳኑም ለዚያች አገር ህግጋት አንዲገዛና ባህል ልምዳቸውን እንዲያከብር እንድሁም ያለበትን ግዴታ በታማኝነትና በእውነተኛነት እንዲወጣ ያስገድደዋል፡፡ በመሆኑም ከንብረታቸው እንድንም ነገር ያለመብት መውሰድ፣ ክብራቸውን መዳፈርና በማንኛውም መልኩ ክዳት መፈጸም እርም ይሆንበታል፡፡ በዚህ ሁኔታ ግዴታውን ሲወጣም ለሃማኖቱ፣ ለሀገሩና ለስልጣኔው መልካም ልኡክ ይሆናል፡፡ ይህ ሰውዬ ወደዚያ አገር ከገባበት ጊዜ ጀምሮ ግዴታውን በሚገባ ሊወጣ ከአላህ (አ.ወ.) ጋር ቃል የተጋባ ይሆናል፡፡ እንድህ የሚለው የኣል ቃል እንዳያካትተው ጥንቃቄ ማድረግ ይኖርበታል፡፡

﴿وَالَّذِينَ يَقُولُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَحْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفِيدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَٰئِكَ هُمُ اللَّعَنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ﴾

ትርጉሙም (እነዚያ የአላህን ቃል ኪዳን ከጠበቁ በኋላ የሚያፈርሱ አላህም እንዲቀጠል በርሱ ያዘዘውን ነገር የሚቆርጡ በምድርም ላይ የሚያበላሹ እነዚያ ለነሱ ርግማን አለባቸው። ለነሱም መጥፎ አገር (ገህነም) አላቸው።) ማለት ነው።

(የአላህ እዝነት ይውረድባቸውና) ኢማሙ አሻፊዒ (ኡም) በተሰኘው መጽሐፋቸው እንደህ ይላሉ፡ ሕንድ ሙስሊም ወደሌላ እምነት ተከታዮች አገር እነሱ በሰጡት የደህንነት ቃል ኪዳን በገባ ጊዜ ከሙስሊሞች ጋር የሚዋጉ ቢሆኑም እንኳ ይነስም ይብዛም ከነሱ ጉብረት ምንም ነገር መውሰድ አይፈቀድለትም። ምክኒያቱም እነሱ የደህንነት ኪዳን የሰጡት በመሆኑ እነሱም ከሱ የደህንነት ኪዳን ይጠብቃሉና። አንድሁም አነሱ የደህንነት ኪዳን በሰጡበት ወቅት ከሙስሊሞች ገንዘብ የሚፈቀድለት ዓይነት እንጂ ሌላ ነገር አይፈቀድለትም።

ኢማሙ አሻፊዒ ያሉትን ብቻ በማውሳት ተወስኛለሁ። ቃሉም (ኡም) በተሰኘው መጽሐፍ መስፈሩን የጠቀሰኩት አንዳንድ ሰዎች ወደማይቀበሉት የሃይማኖት ህግ አከራካሪ ጉዳይ መግባትን በመፍራት ነው። ጉዳዩን ለናንተው መተውንም መርጫለሁ።

የሚከተለው ግጥም ደራሲ እጅጉን ይደነቃል።

ቃል ኪዳንን ማክበር የክቡራን ጠባይ ነው። ቃል ኪዳንን ማፍረስ ደግሞ የባለጌዎች ጠባይ ነው።

ከኔ ዘንድ መልካም ተፈጥሮ የምለው ወዴታንና ቃል ማክበርን እንጅ ሌላን አይደለም።

ጌታየ ሆይ! ወደ መልካም ምግባር ምራጥ። አንተ አንጅ ወደመልካም ምግባር የሚመራ የለምና። መጥፎ ምግባርን ከኛ አርቅ። መጥፎ ምግባርን ያለንት ከኛ የሚያርቅ የልምና። አማኝ።